

ΠΑΛΗΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΚΡΑΣΙΟΥ

Το θαυμάσιον αυτό έρμηνευτικό τραγουδί του λογογράφου και ποιητού Δημ. Γουζέλη, συγγραφέως του περιφήμου «Χάση», δημοσιεύθη περί το 1830 στη συλλογή των «Γνωμικών» του, σπανιωτάτην σήμερα. Συμβουλευθείτε πώς πρέπει να γίνεται ο τρυγητός και τα κρασιά και το δημοσιεύομεν σήμερα και ως επίκαιρον και ως περιεργον.

Όθρα σταφύλια τρύγας, και τ' άγουρ' άφίνει τα, κ' όδλα τα σάπια και ξερά όθ' εύρης πέταει τα, Γιατί τα σάπια προξενούν μούχλα, και δυσωδία, και σου ρουφούνε τα ξερά όδλη τους την ούσια. Πρόσεχε να είν' ό τρύγος σου ήμέρα που δεν βρέχει, ούδέ δροσιά τ' άμπέλι σου στά φύλλα του να έχη. Γιατί και τα σταφύλια σου άν πατηθοίν βρεμένα, κάμουν κρασία νερούλα, και άδυνατιμένα. 'Αλλά άν έπεσε δροσιά, κ' είνε υγρό τ' άμπέλι, άφες τον ήλιον να τό ιδή' τρύγος δροσιές δεν θέλει. Την αυτή μέρα που τρυγές, κάνε και τρυγοπάτι, και μην άφίνης 'ς τον ήλιον να λυώνουν σαν τάλφι, Γιατί άν μένουν 'ς τον ήλιον έχει σωρός σταφύλια, είνε ζημία φανερή, κίνδυνα έχουν χλία. 'Ο ήλιος, οι άνεμοι, οι άνθρωποι, τα ξύρα, και κάθε πράμα βλάφτει τα, δεν τά άφίνει σώα. Είν' τα σταφύλια του ληνού τραπέζι του διαβάτη, να τρώη και ν' άναχωρή με τη κοιλία γεμάτη. Μα τό καλύτερον κακό είνε μη έχει βράσουν, κ' εκείνη την ούσια τους άπ' τον άέρα χάσουν. Εύθής, λοιπόν πάτει τα νεί, και εις άγγεϊα χύνε τα, τό μούστο με τά τσίπουρα και μαστελαρίζε τα. Αυτά τ' άγγεϊα όμως είνε να μη παραμείσης, άλλ' άδειαν τό τέτορο του τόπου τους ν' άφήσης. Γιατί όπόταν βράζουνε φουσκόνουν, άνεβαίνουν, κ' ό τόπος τους δεν τά χωρεί, κ' ύξω πηδούν, κ' έβγαίνουν. 'Αφού τά βάλης εις τ' άγγεϊα σκεπιστα να μη μπάζη άέρας μέσα εις αυτά όπου ο μούστος βράζει, Γιατί άέρας μπαινόντας, κ' έβγαίνοντας ρουφεί ούλο τό πνεύμα του κρασιού κ' έτσι να μη φελάη. Βάλε εκεί εκ τενεκέ δίστομο σουλιναίρι εις μίαν τρούφα του άγγελιού πιτρίδα να τό πάρη, και τ' άλλο του σολη αριού στόμα σε μία σκουτέλα βάλε τό μέσα με νερό κοντά εις την μαστέλα. Τότ' άφες τα κλεισμένα κεί όκτω ή δέκα μέρες, όπου φυσούν εις τό νερό, και παίζουν οι άέρες. Κλού κλού θα κινή τό νερό και είν' αυτό σημείο ό' είν' ο μούστος άβραστος άκόμη μέσ' τ' άγγεϊο. 'Αλλά όπόταν τό νερό κλού κλού πλέον δεν κάνει, ο μούστος έγινε κρασί, κ' αυτό δεν σε λανθάνει. Σά δε σου γίνη τό κρασί, διά να μη χαλάση δύο τρείς μέρες πάλ' εκεί ός το να ήσυχάση. Και την τετάρτη μοναχά, ή τό πολύ την τρίτη φέρε τό στά βουτσία σου 'Άγα, πολλά στό σπίτι. Μα πρώτα τήρα τα καλά να είνε παστρεμένα και να μην είνε μυρωδιά κακή εις έκανένα. Γιατί την πέρουν παρευθύς τότες και τα κρασία, και για τη βρώμα σου χαλούν άδικη χαλασία. 'Επειτα μίπως κ' εις τ' άγγεϊα άκόμη ματαβράσουν, κ' άπ' τον βρασμόν ύξω χυθιού, και τα βουτσία σπύσουν, Τση τρούπες άνοιξε κ' εκεί έτσι να μη σε σφάλη, κ' έχε σκουτέλας με νερά, και σοληνάκια πάλι. Και ήσυχια και άνεγχιαχτα κράτει τα κεί δύο μήνες και άποφρύνεις τό κακό χωρίς άλλιας δοτρινας. 'Υστερ' άπ' ούλά σου τ' άγγεϊα τά σουληνάκια πέτα, και τση σκουτέλες τσίμισος και τα νερά χυνέτα Κ' έλαφρός εύρέ φελούς, και βούλων' ένα ένα μη έσθμαλινη πουθενά, και έχε τα κλεισμένα. 'Ετσι φτειασμένο τό κρασί άλλο δεν έχει χρεία αιδάνει δέκα τα κατό, κρατεί πολυκαιρία, Κ' έχεις άληθινό κρασί, ώστε ν' άναγαλλιάζη κ' έκειός που τό πουλεί ποτέ, κ' έκειός που τ' άγοράζει. Πίνε λοιπόν τέτοιο κρασί, κ' άκόμη κ' εις ύγεία του γέροντος που σου γράψε αυτήν την έρμηνεία.

† Δ. ΓΟΥΖΕΛΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΡΟΞΕΧΟΥΣ ΦΥΛΛΟΥ

Τό άριστούργημα του ΓΟΝΖΑΛΕΣ :

“Η ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ,,

Παθητικώτατον, αισθητικώτατον, τραγικώτατον

ΚΑΡΤ ΠΟΣΤΑΛ

Α. Κατσιλίβαν. 'Η μετάρφρασις καλή και θα δημοσιευθή με τη σειρά της. Χ. Κωστόπουλον. Τό ζήτημα των φύλλων για τό όποιο μās γράφετε με τόσον ένδιαφέρον, θα κανονισθή. Τα ποιήματα όχι τόσον έπιτυχή. Τό πρώτο δείχνει πώς θα έγράφατε καλά σατυρικά. Τό όνομα του λογιου εις τό προσέχεις, γιατί μās διαφεύγει. Γ. Παλαμάρη, Πόρτ Σουδάν. Τό ποιήμα σας άνεπιτυχές. Και στην ιδέα και στο στιχο κακό. Για να βελτιωθήτε πρέπει να μελετήσετε ποιήσιν. Α. Σοφιανόπουλον, Κέρκυρα. Κοινόν τό πεζοτραγουδο. Στείλτε τίποτε άλλο. Τό φύλλο τό ελάβατε ; Γ. Γουλιεμάη, Κέρκυρα. Δεν στιχουργείτε άσχημα. Προσέχετε όμως τάς έννοιαι σας να είνε σαφές και να λένε κάτι. Μη θυσιάζετε την ιδέα στην όμοιοκαταλήξια. 'Αγγ. Ναϊδήη. Πολύ κοινά τα τραγουδάκια. Πολύ παιδικά. Και αι όμοιοκαταλήξιαι δεν ταιριάζουν σε πολλά μέρη. Τίποτε τό ύψηλόν και τό έμπνευσμένο. Τό «Μη μου 'Αρνιέσαι» κακή μίμησις παλιού ποιήματος. Και στιχουργικώς μεματό έδω κ' έχει. 'Ολα αυτά λοιπόν πρέπει να τά διορθώσετε. Σίμφωνοι ;

Α. Φ. Π. Θεσσαλονίκην. Τό πεζό τραγουδί σας άνεπιτυχές. Τάλαν Νέρβαν. 'Αν δεν σας άπαντήσαμε ως τώρα θα πη πώς δεν έλήφθη. Θ. Βασιλειάδηη, Έδεσσα. Τό ποιήμα σας έντελώς άποτυχημένο. Α. Κατήη, Πετρομαγούλαν. Πολύ πολύ καλύτερον του πρώτου, άλλα δημοσιεύομεν όχι άκόμη. Πρέπει να κάμετε άκόμη πρρόδους για να έπιτύχετε την δημοσίευσιν. Κ. Σ. Αίγιον. 'Εντελώς, έντελώς άνεπιτυχές. Χ. Δάμπηη, Τό ποιημάτι όχι τόσο καλό. Μα και με κάτι που δείχνει πώς θα μπορούσατε εν καιρώ να γράφατε καλύτερα. Σ. Παπαδόπουλον, Μάναρι. Τό ποιημάτι δυστυχώς όχι έπιτυχές. Για τά καλά σας λόγια σας εύχαριστούμε. Θ. Κολοκυθάη, Καλάμας. Και γραμμένα από τά δύο μέρη του χριτιού, όπερ δεν έπιτρέπεται και γραμμένα κακώς και εις γλώσσαν νεκράν. 'Αν θέλετε τα στέλνετε σε δημόδη και σύντομη. Π. Μαρτάουη. Ποιήμα σας όχι καλό δυστυχώς. Ευχαριστούμε για τά καλά σας λόγια ύπερ του «Μπουκέτου». Π. Χατζήδημον. Τό ποιήμα όχι δημοσιεύομεν. 'Ελάβατε τό φύλλον ; Δαικόν. Δεν δημοσιεύομεν χριτικώς και μάλιστα έννας και μάλιστα τόσης έκτάσεως. 'Ο, τιδήποτε άλλο να ! 'Ησαϊαν, Νάξον. 'Οχι τόσον ένδιαφερον κοσμικώς.

Κεφαλοθεραύστηη, Χανιά. Φαίνεται πώς άλληλογραφοϋν κ' άλλο για λογαριασμό του Περιοδικού σας. Γιατί τά πράγματα είναι όπως σας τά έγράψαμε. Γ. Βενιζέλουη, Λαμπέτι. 'Ο κ. Τρικογιλίδης είναι γνωστός καλός ός λόγους συνάδελφος. 'Ας λησμονηθή όμως εις ή ιστορία... Σιδηρ. Δουκα, ένταυθα. Τό ποιημάτι καλό στιχουργικώς, άλλα αι ιδέαι του πολύ κοινά. Τίποτε άλλο λοιπόν. 'Ιακικην άναγνώστριαν, Συναγάς μαγειρικής; Σās ένδιαφερόν σοβαρώς ; Και μάλιστα σήμερα που τά καλά φαγητά είνε δυσκολύτατα λόγω της άκρίβειας και της άθλιότητος των ειδών ; Καλυπτικά θ' άρχίσωμεν δημοσιεύοντας εκ νέου. Διοτρηφόρον. Τό ποιημάτι καλούτσικο, όχι όμως άπληθλαγμένο ψεγαδιών. Μη χρησιμοποήτε άλλοτε λέξεις σαν τό «σφιτσοκαλιασμένα». Δεν σας πειράζει ή χασμωδία ; Γ. Φαλαγκαν. 'Ο «θανάτος του Ναύτη» όχι έπιτυχή. Στείλτε τίποτε καλύτερο, άν έχετε. Τηλ. Κάβς, Άργος. Τό «Πινώ» πολύ κοινόν. 'Αποφρύνετε αυτού του ειδους τά πεζά. Δεν λέγουν τίποτε. Μιλτ. Παπαϊωάννου. Πιθανώς να παρεπέσω στο Ταχυδρομείον. Θεοδ. 'Αξενιδήη. Τό «'Ηλιοβασίλεμα» λανθασμένο σάς έννοιας. Προσέχετε να διορθώσετε τό κακόν αυτό στο έξής. Στιχουργικώς καλό, άλλα δεν άρχει αυτό μόνον. Παρικ. Νικητάηη. Θουρλαν. 'Οχι έπιτυχή. Και φταίει πρωτίστως ή γλώσσα. Μη γράφετε πλέον σε τέτοια γλώσσα, προς Θεοϋ ! Ν. Κολοκοζώνηη, ένταυθα. Σās άπαντήσαμεν. Ν. Ζοζήρηη. Καβάλλαν. 'Η «'Απιστη» όχι έπιτυχή δυστυχώς. Γ. Παχυγιάννηη, 'Ηράκλειον. Αι «'Αναμνήσεις» όχι έπιτυχές. Περιγράφετε όχι άσχημα, άλλα πρέπει να μελετήσετε άκόμη, γιατί έχετε άρκετάς έλλείψεις. Ρήγαν Περάνθηη, Άρταν. Τα ποιήματα σας όχι επιτυχημένα. 'Ασαρη σε πολλά μέρη και ό στιχος ελαττωματικός. Πρέπει να τά προσέχετε πολύ αυτά. Για τά ένθουσιώδη σας λόγια ύπερ του «Μπουκέτου» σας πολυευχαριστούμεν.

Μαριαν Π. Λυδούρηη. 'Οχι τόσον ένδιαφερόν. 'Αν βρήτε τίποτε άλλο, ναί. Δεν μās λείπει όμως και ή λυρική ποιήσις, γιατί μās άδικείτε. Α. Μάτσηη, Λουτρακί. Πολύ κοινόν και τετριμένο. Αυτά